

Тропіна І. В.,
завідувач сектору розвитку
інформаційно-цифрової компетентності
відділення цифрової освіти та ІКТ
Держава наукова установа
«Інститут модернізації змісту освіти»
(м. Київ)

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ

Для України цифрова економіка — це доволі нова парадигма розвитку, зараз на державному рівні взято курс на розбудову цифрової економіки. Першим кроком у цьому напрямку передбачено здійснення заходів щодо впровадження відповідних стимулів для цифровізації економіки, відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р «Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації» [2].

Студенти-економісти ХХІ століття навчаються в період формування нової цифрової економіки, яка базується на інформаційно-комунікаційних та цифрових технологіях, стрімкий розвиток та поширення яких вже сьогодні впливають на традиційну економіку, трансформуючи її від такої, що споживає ресурси, до економіки, що створює ресурси.

«Цифрова економіка» оперує аналогічними із традиційною економікою сутностями, такими як капітал, ресурси, люди. Рушійною силою цифрової економіки є людський капітал (human capital) – тобто знання, таланти, навички, вміння, досвід, інтелект людей [3].

Освіта – одна з найважливіших сфер людської діяльності та визначальний фактор розвитку людства. Рівень освіти будь-якої країни завжди відповідає рівню її економіки. І навпаки. Вхідження України у європейський світовий освітній простір вимагає проведення модернізації змісту освіти в контексті її відповідності сучасним потребам. Проблема невідповідності системи освіти в Україні викликам сучасності і необхідність її реформування привертає увагу з боку вчених, педагогів, політиків, бізнесменів і представників громадськості. Широко обговорюваним кроком в нормативному забезпеченні реформи освіти став Закон України «Про освіту» [1], який прийнятий Верховною Радою України від 5 вересня 2017 року. Однак зміст зазначеного закону свідчить, що залишається не вирішеною проблема комплексної цифровізації освітніх послуг, використання їх потенціалу для сприяння модернізаційним процесам в економіці України.

Актуальність теми зумовлюється нинішніми важливими змінами в системі освіти, пов'язаними, зокрема, з розумінням людини як цілісності – креативної особистості і суб'єкта професійної діяльності, а відтак, з

проблемою розвитку особистості фахівця, становлення її професійних цінностей. Навчання – процес соціальний, який спрямований на виховання людини, розвиток її задатків, здібностей, формування гармонійно розвинутої особистості, її моральних, культурних якостей, відповідної поведінки в суспільстві.

З метою реформування освіти потребам розвитку цифрової економіки, цифрового суспільства, інноваційного та креативного підприємництва, Україні необхідно підвищувати свою конкурентоспроможність не лише у сфері економіки, а й у наданні якісних освітніх послуг. Це вимагає застосування активних методів навчання, тому цілком закономірним стає використання нових інформаційних технологій та інноваційних методів викладання економічних дисциплін.

Вагомий внесок щодо застосування інноваційних методів викладання економіки зробили у своїх дослідженнях такі вітчизняні та зарубіжні науковці як М. Скуратівська, О. Аксьонова, Е. Чамберлін, М. Джозеф, Ф. Саундер, Д. Льюїс, Д. Вентвос, А. Вільямс, Дж. Міллер, Д. Джонсон.

З місією створення інноваційних освітніх підходів до економічної освіти, фахівцями Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» та викладачами Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана започатковано дослідно-експериментальну роботу всеукраїнського рівня за темою «Розвиток бізнес-освіти в Україні як елемент державної політики сприяння розвитку підприємництва», яка затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07 жовтня 2016 року № 1221.

У пошуку ефективних навчальних технологій формування «soft skills» викладачі ДВНЗ «Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана» впроваджують в освітній процес різні форми та технологічні засоби проведення занять: бізнес-симуляції (на зразок Vial+ [6], Sigam-Market [5]), традиційні ERP-системи (програмні продукти сімейства 1С), бізнес-модулятори (на зразок Diamond FMS [4]), інформаційно-комунікаційні платформи (на зразок Microsoft Office 365).

Процес навчання майбутніх економістів буде результативнішим за умов підготовки особистості до інноваційної діяльності як в межах обраного фаху, так і в загальному контексті життєдіяльності. Для майбутніх економістів це має принципове значення, оскільки наразі надається перевага лише традиційному підходу у навчанні на рівні, який не відповідає сучасним вимогам. Тому актуальним є обґрунтування необхідності цифровізації освітніх послуг в Україні як інструменту підвищення їх цінності, доступності та якості, а також фактору модернізації національної економіки.

Цифрова революція не лише виявляє недоліки сучасної освіти, але й однозначно демонструє виклики щодо неї – мають відбутися кардинальні зміни стосовно якості фахівців. Висновок очевидний: навчання «від минулого» переходить у режим навчання «від майбутнього». Освіта

закономірно вимагає іншої, ніж існуючої на сьогодні, філософії з підготовки спеціалістів.

Цифрові технології роблять процес навчання мобільним, диференційованим та індивідуальним. При цьому технології не замінюють вчителя, а доповнюють його. Таким урокам властиві адаптивність, керованість, інтерактивність, поєднання індивідуальної та групової роботи, часова необмеженість навчання.

Розвиток української освіти із використанням сучасних технологій, який би дозволяв людині адаптувати і розвивати свої компетенції і професійні навички відповідно до швидких змін в економіці, технологіях та ринку праці, на жаль, ще не набув відчутного поширення. Проте певні досягнення в цій сфері, звісно, є.

Нинішній період є сприятливим для врахування у національній освіті кращих зразків педагогічного досвіду інших країн зі збереженням здобутків вітчизняної освіти. Важливо, щоб у нашій країні сформувалася всезагальна культура учіння, щоб освіта цінувалася й заохочувалася та стала невід'ємною складовою трудових відносин.

В перспективі планується створити національну освітню екосистему, яка об'єднає освітні заклади, студентів, учнів, абітурієнтів, випускників. Такого роду співпраця дозволить підвищити якість освітніх послуг та зробити їх доступними у віддаленому режимі з будь-якої точки світу.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про освіту» 5 вересня 2017 року (№ 2145-VIII)/Голос України від 27.09.2017 // № 178-179 //Урядовий кур'єр від 04.10.2017.

2. Розпорядження Кабінету Міністрів України № 67 Р від 17 січня 2018 року «Про концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018 — 2020 роки».

3. Цифрова адженда України – 2020 («Цифровий порядок денний» – 2020). Концептуальні засади (версія 1.0). Першочергові сфери, ініціативи, проекти «цифровізації» України до 2020 року. [Електронний ресурс] / грудень 2016. – 90 с. – Режим доступу: <https://uccf.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>.

4. О. Кизенко Партнерство з компанією Diamond FMS BV (Нідерланди) [Електронний ресурс] / О. О. Кизенко. – Режим доступу: http://feu.kneu.edu.ua/ua/inter_coop/Diamond_FMS/.

5. Управління бізнес-процесами підприємства в бізнес-симуляції «Sigam-market» з консолідацією ключових показників в «1С: УНФ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kneu.edu.ua/ua/seminars/sem1/>.

6. Що являє собою бізнес-симуляція ViAL+ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kint.com.ua/ua/descriptionvial/blog>